

భారత సర్వోన్నత న్యాయస్థానం

హీరాలాల్ మరియు ఇతరులు

వర్యెస్

బద్దులూల్ మరియు ఇతరులు

(గౌరవ న్యాయమూర్తులు మెట్రో చంద్ మహాజన్ మరియు భగవతి)

రసీదు (అక్నాలెడ్జ్ మెంట్) – వ్యాజ్యానికి కొత్త కారణాన్ని ఇస్తుందా – వాడుక – పత్ర

మూలక సాక్ష్యం కలిగి ఉన్న కక్షిదారుడు – ప్రవేశపెట్టే బాధ్యత.

కొన్ని సంవత్సరాలుగా వాదులతో లావా దేవీలు కల్గియున్న ప్రతివాదులు వాదుల ఖాతా పుస్తకం లో ఇంట పద్దుల పుస్తకం లో (ఎంట్రీలు) క్రింద భాగంలో ఈ క్రింద పేర్కొన్న ముందున్న ఎంట్రీల కింద సంతకం చేసారు:

“ఖాతాలు సర్దుబాటు చేసిన తర్వాత రూ. 34 ,000 చెల్లించవల్సివుందని కనుగొనబడినది”.

అనవసరమైన చెల్లింపు బాధ్యతగా పేర్కొనబడింది మరియు చెల్లించే బాధ్యతను సూచిస్తుంది మరియు చెల్లించుటకు ఒప్పుకొనుట వలన తాజా వ్యాజ్య కారణము తలెత్తినదని తీర్మానించేను.

మనిరామ్ వర్యెస్ సెత్ రూప్ చంద్ (33 ఐ.ఎ 165) , ఫతేహ్ చంద్ వర్యెస్ గంగా సింగ్

(ఐ.ఎల్.ఆర్.10 లాహ్.745) మరియు కహాన్ చంద్ దులరామ్ వర్యెస్ దయాలాల్ అమృత్ లాల్

(ఐ.ఎల్.ఆర్.10 లాహ్ 748) తీర్పులపై ఆధారపడెను. గులమ్ మూర్తుజా వర్యెస్ ఫాసిహ్ ఉన్నిసా

(ఐ.ఎల్.ఆర్.57 అల్లాబాద్ 434)లో తోసిపుచ్చారు.

కొన్ని వాస్తవాలపై ఆధారపాడాలని కోరుకునేవారు. వారి వద్ద గల వ్రాతపూర్వక

సాక్ష్యాధారాలను కోర్టుకు తెలుపకుండ నిలిపివేయుట మంచి పద్ధతి కాదు. ఎంతుకంటే అట్టి సాక్ష్యాలు

రుజువు భారము సిద్ధాంతముపై ఆధారపడుట మరియు వివాస్పద అంశాలను విశదపర్చుటలో

తోడ్పడును.

మురుగేశమ్ పిల్లై వర్సెస్ మనిక్యవాసక పండరా (44.ఐ.ఏ 99)

సివిల్ అప్పీలేట్ అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నెం.168/1952

ఉమారియా జిల్లా జడ్జి కోర్టు యొక్క 14.03.1951 నాటి , కేసు నెం.32/1951 లోని తీర్పు మరియు డిక్రీ నుండి వెలువడిన వింద్య ప్రదేశ్ , జుడీషియల్ కమిషనర్ యొక్క సివిల్ మొదటి అప్పీల్ నెం.26/1951 లో 23.07.1951 నాటి తీర్పు మరియు డిక్రీ నుండి అప్పీలు.

అప్పీలుదారుని తరపున: ఎన్.ఎస్. చంద్రా (వారితో పాటు ఎస్.ఎల్.చిబ్బర్.)

ప్రతివాదుల తరపున: ఎన్.పి.సిన్హా (వారితో పాటు కె.బి.ఆస్తానా)

తేదీ 12, మార్చి 1953న గౌరవ న్యాయమూర్తి మహాజన్ వెలువరించిన(ఈ) కోర్టు యొక్క

తీర్పు:- పరస్పర లావాదేవీలలో , అసలు రూ. 34 ,000 మరియు వడ్డీ రూ.2 ,626 వసూలు కోసం

ఉమారియా జిల్లా కోర్టులో వాది-ప్రతివాది దాఖలు చేసిన దావా నుండి ఈ అప్పీలు వెలువడినది.

జిల్లా జడ్జిచే దావా కొట్టి వేయబడింది. అప్పీలులో వింద్య ప్రదేశ్ జుడీషియల్ కమిషనర్ చే డిక్రీ జారీ

చేయబడింది. సుప్రీం కోర్టు సంబంధంలో అమలోవున్న అన్నీ షరతులు మరియు అపేక్షితలు పూర్తి

చేసినందు వలన ఈ కోర్టుకు అప్పీలు చేయడానికి అనుమతి ధృవీకరణ పత్రం ముంజురైంది.

వారినుండి రావాల్సిన దావా మొత్తాన్ని , తెలియ చేస్తూ 3 , సెప్టెంబర్ 1949 తేదీన వాది

పుస్తకంలో భయ్యాలాల్ మరియు హీరాలాల్ సంతకాలు తీసుకున్నప్పుడు ఎటువంటి లెక్కలు

వివరించలేదని, క్లెయిలును ప్రతివాదులు అంగీకరించలేదని వాదించబడెను. కేవలం రుణం యొక్క

రశీదు ఆధారంగా ఏ దావా వుండదని ఇంకా వాదించబడింది. ప్రతిపూర్వక ప్రకటనలోని పేరా 4 లో ,

ఆర్థిక పరిస్థితి బాగులేని ప్రతివాదులు 1 మరియు 2 లను 2వ వాది వారిపై దావా వేస్తానని

బెదిరించియుండి మరియు మొదటి వాది , రెండవ ప్రతివాది పై కోపంతో నిందిస్తారని , దేవాలయంలో

దేవునిపై శపథం చేసి దావా వేయననియు , వడ్డీ మొత్తాన్ని తగ్గిస్తానని , మొదటి మరియు రెండవ

ప్రతివాదుల సంతకాలను కోరి , దీప్ చంద్ చేసిన ప్రకటనపై నమ్మకంతో ఖాతా లెక్కలు చూడకుండా ,

సంతకాలు చేసారనియు మరియు ఈ సంతకాలకు ప్రతివాదులు భాద్యులు కారనియు

వాదించబడినది . వ్రాత పూర్వక ప్రకటన పేరా 9 లో , ప్రతివాదుల నుండి వాదులకు వాస్తవంగా రూ 15000 లేక 16 ,000 లు అసలు సొమ్ము బాకీయూనియం కానీ , ఇవ్వవల్సిందాని కన్నా చాలా ఎక్కువ మొత్తానికి దావా వేయి బడిందని , ఆరోపించబడింది. జిల్లా జడ్జి రూపొందిన వాదాంశములు ఈ క్రింద షరతులలో:

“ప్రతివాదులు హీరాలాల్ మరియు బద్ములాల్ భాదోసూది సంపత్ 2006న , మేనేజర్ మరియు కుటుంబ పెద హోదాలో , వాదుల ఖాతాలో బాకీ మరియు జమ లెక్కలను అర్థం చేసుకున్నామీదట, వాదులకు బాకీగా వున్న మొత్తాన్ని రూ 34000 గా అంగీకరిస్తూ సంతకములు చేసేనాలా”

ఈ విషయంలో రెండు ముఖ్యమైన అంశాలను మిళితం చేసేకన్న ప్రత్యేక అంశాలుగా రూపొంది వుంటే మరింత సరియైనదిగా ఉండేది. ఏది ఏమైనా , అంశాన్నా ఋపొందించింది ఏదైనా , అప్పిలతో తీర్పుకు ఇది అవసరం లేదు. 7వ అంశము ఈ షరతులలో:

“వాది దీప్ చంద్ , దావా వేస్తానని బెదిరింపులతో మరియు దావావేయినని హామీతో వారి బహిలో ప్రతివాది 1 & 2 సంతకాలను పొందాడా మరియు వడ్డీని వదిలి వేయడం అనేది తప్ప మరియు చాలా పెద్ద అతిశయ్యుక్తి బద్ములాల్, అతని పై చాలా కోపంగా ఉన్నాడని చెప్పడం....”

ప్రతి పూర్వక ప్రకటనలో తీసుకున్న అబ్యర్తన యొక్క స్వభావాలును నిర్ధారించుటలోను లేదా గ్రహించుటలోను, ఈ దశలో ఎటువంటి ప్రయితీచూ చేయలేదని అంశము యొక్క రూపకల్పన చూపుచున్నది బాధ్యయుతమైన తన విధులను నిర్వర్తించడంలో జడ్జిగా కన్నా స్వాయిమ్ చాలక యంతలుగా ఎక్కువగా వ్యవహరించునట్లు కంపించున్నది. ఈ రకమైన అంశాలన్నీ రుప్పొండిచేతప్పుడు పార్టీలను పరీక్షించడం మరియు ఈ వాస్తవాలలో ఇమిడి వున్న అబ్యర్తన యొక్క ఖచ్చితమైన స్వభావాన్ని కనుగొనుట అతని విధి వేరు మటలలో మోసాలు , బలవంతము , మితిమీరిన ప్రభాహవము లేదా అప్పుడు వాస్తవాళులను ఎదుర్కోవటానికి ఖాతాలను తిరిగి రావడానికి

అర్హత కొరకు వాదించాలని కోరుకుంటున్నారా ఈ అంశములు వున్న వాస్తవాలలో నిజమైన అభ్యర్థ
ఏమిలో, అప్పీలుదారు తరుపు న్యాయవాది శ్రీ బింద్రా చెప్పలేకపోయారు

ఈ అంశములో జడ్జి వ్యవహరించిన విధానలు , అతను ఏమి నిర్ణయించాలో అసలు అర్థం
చేసుకోలేదనే మా అభిప్రాయానికి మద్దతు ఇస్తుంది ఖాతాను అర్థం చేసుకోవటం , పరిష్కరించిన
మీదట మరియు సర్దుబాటు చేసుకున్నా తర్వాత ప్రతివాదులు ఏంట్రా పై సంతకం చేయలేదని , కానీ
వారికి ఖాతాను వివరించకుండానే దీప్ చంద్ వారి సంతకాలను పిండినట్లు నిర్ధారించబడింది.

దాం కుటుంబానికి ప్రతినిధ్యం వహించిన ఇద్దరు ప్రతివాదులు సంతకం చేసిన ఎంట్రీ యొక్క
వాస్తవాలపై తిరస్కరణ లేదు. ప్రతివాది హీరాలాల్ , సాక్ష్యాపు బోనులో , ప్రతివాదులు , బంగారం ,
వెండి మరియు కిరాణా వ్యాపారం చేస్తారని మరియు వ్యాపార లావా దేవిలో క్రమంగా ఖాతా
పుస్తకాలను నిర్వహిస్తున్నారని అంగీకరించారు. “ప్రతివాదుల-సంస్థ నుండి వాదుల-సంస్థకు ఎంత
సొమ్ము బాకీ వున్నారని హీరాలాళ్ళు ప్రశించారు. జవాబు తప్పించుకునే విధంగా ఉన్నది, అనగా బాకీ
ఎంత అనేది అతను అనారోగ్యంతో వున్నందున వాటిని దాఖలు చేయలేదని సమాధానం చెప్పెను.

అతను ఇంక ఏమని వగూలం ఇచ్చడంటే అతను తన ఖాతాను చూసినట్లు మరియు రూ 10 ,000
నుండి రూ 15000 అసలుగాను , వడ్డీగాను బాకీయని కానీ అసలు సరియైన మోతము ఎంతని
చెప్పలేనని, పేర్కొన్నాడు. ఎక్కాలెడ్డెంటు సంతకం చేసిన తేదీన , అతని నుండి రావాల్సిన బాకీ
మొతమును ఎంతో చూడ్డానికి పుస్తకాల్లోకి చూసాడాయని అడిగినప్పుడు , లేదని అతని సమాధానాలు.

నోటీసు అందుకున్న తర్వాత కూడా , మిగిలిన బాకీ ఎంతో తనిఖీ చేయడానికి తన స్వంత ఖాతాను
పరిశీలించలేదని, అతను పెర్కొన్నాడు. వాదులకు వారి నుండి రావాల్సిన మిగతా బాకీ , ప్రతివాదుల
ఖాతాలో, భాదోన్ సుది 11 సంవత్ 2006 న పద్దుగా వున్న 34 ,000/- వున్నదయిన ముఖ్యమైన
ప్రశ్న అతనికి వేయబడింది... మళ్ళీ జవాబు తప్పించుకునేట్లుగా వున్నది. “అతని పుస్తకాల్లో అటువంటి
పద్దు వున్నదాయని నేను చెప్పలేను” అని అతను చెప్పెను. ఈ పరిస్థితులలో , వాదుల ద్వారా
ప్రతివాదులకు ఖాతాలు గురించి వివరించబడలేదను కరనంగా ప్రతివాదుల దవను తిరస్కరించడం లో

సమర్థనీయత లేదు. ప్రతివాదులు వారి స్వంత పుస్తకాలలో ఖాతాలను వ్రాసారు , డి నుండి అసలైన మిగతా మొత్తాన్ని నిర్ధారించ వచ్చును. హీరాలాల్ యొక్క వాగ్యుల నుండి తన స్వంత పుస్తకాల్లో కూడా రూ.34,000 ల మిగతా మొత్తం పద్దు ఉండని సులభంగా అనుమానించవచ్చును. పుస్తకాలను ప్రవేశ పెట్టాలని కోరితే తప్ప పుస్తకాలను ప్రవేశ పెట్టడం ప్రతివాడు భాద్యతలో భాగం కాదని , అర్థించడం ద్వారా మిస్టర్ బింద్రా పరిస్థితి నుండి బయట పాడాలని ప్రయత్నించారు. వారి కేసును రుజువు చేసే బాధ్యత వాదులపై వుంటుంది. మురుగేసం పిల్లె వరెస్ మనిక్ కావసక పండారా(1) లో ప్రైవి కౌన్సిల్ న్యాయమూర్తులు పరిశీలనాల దృష్ట్యా ఈ వాదన తిరస్కరించబడలి , ఇది ఇక్కడ వ్యతిరేకంగా వర్తిస్తుంది. న్యాయమూర్తులు పరిశీలించినది ఈ క్రింద విధంగా:

“ముఖ్యమైన పాత్రలు లేదా సమాచారాన్ని కలిగి వున్నవారు రుజువు బాధ్యత యొక్క (ఎబ్ స్ట్రాక్ట్) సిద్ధాంతాన్ని విశ్వసించడం మరియు తదనుగుణంగా దానిని నిర్ణయానికి ఉత్తమమైన సాక్ష్యాన్ని అందించడంలో భారతీయ విధానలో ఒక వాడుక పెరిగింది. మూడవ పక్షాలకు సంబంధించి ఇది సరైనది కావచ్చు- దాని నిర్వహణకు వారికి ఎటువంటి భాద్యత లేదు. కానీ డవకు సంబంధించిన కక్షిదారుల విషయంలో , న్యాయమూర్తుల (లార్డ్ షిప్స్) అభిప్రాయం ప్రకారం , కొన్ని వాస్తవాల పై ఆధారపడాలని కోరుకుంటు , వారి వద్ద వున్న కొన్ని వ్రాత పూర్వక సాక్ష్యాన్ని కోర్టు నుండి నిలిపివేయడం, సరైన వాడుకకు వ్యతిరేకము, ఇది ప్రతివాదనను నివారిస్తుంది”

ఈ నిబంధనను రామేశ్వర్ సింగ్ v. రజిత్ లాల్ పాఠక్ లో మరోసారి పునరుద్ఘాటించారు. కక్షిదారుల సాక్ష్యము ప్రకారం ఇరు కక్షిదారులు వ్యాపారస్తులని స్పష్టముతుంది మరియు ప్రతి కక్షిదారుడు వారి పరస్పర లావా దేవీల ఖాతాలను నిర్వహించుకుంటున్నారూ, వారు సెప్టెంబర్ 3వ తేదీన కల్సుకున్నారు మరియు వాదుల యొక్క పుస్తకంలో , ప్రతివాదులు ఖాతా పుస్తకం 58వ పుటలో ఒక పద్దుపై సంతకం చేశారు, అది ఈ క్రింద విధంగా వున్నది:

“హీరాలాల్ యొక్క ఖాతాను తనఖి మరియు అర్థం చేసుకోడం ద్వారా బోదన్ సూది సంవత్ 2006 వరకు అందుకోవాల్సిన నిలువ బాకీ రూ.34,000/-

జమ (క్రెడిట్) ఖర్చు (డెబిట్)ల పై ఈ ఖాతాలో చేసిన అనేక పద్దుల కింద ఈ అంగీకరం జరిగింది మరియు కొన్ని సంవత్సరాలుగా ఈ లావా దేవిలు కొనసాగినవి. ఈ క్రింద సమ్మతి లేఖనం (ఎండార్సు మెంట్) తో, హీరాలాల్ మరియు బైయాలాల్ అంగీకారము పై సంతకం చేశారు:

“ఖాతాను సరిచేసి తర్వాత రూ.34 ,000/- సరిగ్గా చెల్లించవల్సినదిగా కనుగొనబడింది”

ఈ పరిస్థితులలో దీప్ చంద్ ద్వారా , ప్రతివాదులకు ఖాతాను సరిగా వివరించనట్లు రుజువు కాలేదను జిల్లా జడ్జి అభిప్రాయాలును మేము అర్థంచేసుకోలేకపోతున్నాము. అలా చేయాల్సిన అవసరం లేదు ఎందుకంటే ప్రతివాదులు వారంతట వారే ఖాతాను చూసుకుంటున్నారు మరియు పైన చెప్పిన రూ.34,000 లు సమ్మతి లేఖన పైన వారి ఖాతా పుస్తకాల్ని చూసుకోకుండా , లేక వ్రాతపూర్వక వాంగ్మూలంలో సూచించిన పద్ధతలో సంతకం చేసి వుండాల్సింది కాదు. వాద పత్రంలో రూపొందించినట్లుగా, వాదియైన దీప్ చంద్ సాక్ష్య బోనులో వాదుల కేసును బలపర్చారు. “ ఈ ఖాతా లెక్కలు నా మునిమ్ పురన్ లాల్ మరియు రామ్ ప్రసాద్ , హీరాలాల్ యొక్క మునిమ్ దానిని అర్థించేసుకున్న తర్వాత హీరాలాల్ సంతకం చేసెను” అని ఆయన వాగ్మూలం ఇచ్చెను. ప్రతి పరీక్షలో (క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్) ఖాతాలను మునిమ్లు తనిఖీ చేస్తూన్నట్లు మరియు మునిమ్లు ఇంట మొత్తం బాకివున్నట్లు చెప్పగా , అప్పుడు హీరాలాల్ సంతకం పెట్టినట్లు మరియు హీరాలాల్ మరియు భయ్యారల్ లు వారంతట వాళ్ళు ఏ ఖాతాను తనిఖీ చేసుకోలేదని అతను చెప్పెను. జిల్లా జడ్జి మరియు మిస్టర్ బింద్రా ఈ సాక్ష్యము శక్యాన్ని వివరించారు. సద్దు (ఎంట్రీ) పై సంతకం చేసిన విధానము మరియు పరిస్థితులు గురించి అతను తప్పుచు మరియు అత్యంత అసంభవమైన వాగ్మూలం ఇచ్చినట్లు వాదించారు. వాగ్మూలం లోని వైరుధ్యాలు ఎటువంటి పర్యవసానానికి సంబంధించినవి కావు. మా అభిప్రాయంలో వాది కేసుకు తిరస్కరించడానికి వారి స్వంత పుస్తకాల యొక్క ఉతమ్మ సాక్ష్యాన్ని ప్రతివాదులు నిలిపి వేసినప్పుడు వాది కేసును నిలువరించడానికి పద్దు (ఎంట్రీ) వాది కేసును రుజువు చేయబడినట్లుగా నిర్ణయించడానికి సరిపోతుంది. ప్రతివాదుల ఖాతా పుస్తకాలను

ప్రవేశపెట్టకపోవడానికి సంతృప్తికరమైన వివరణ ఇవ్వబడలేదు మరియు హీరాలాల్ ఇచ్చిన సాక్ష్యాలు అతని పై పెద్దగా నమ్మకాన్ని కల్పించలేదు.

పద్దురాయి బడిన వెంటనే భయ్యాలాల్ సంతకం చేయలేదు , కానీ ఆ తర్వాత సంతకం చేశాడు అని మిస్టర్ బింక్ర వాదించారు. ఈ విషయంలో , తను సంతకం చేసినప్పుడు భయ్యాలాల్ లేదని హీరాలాల్ వాగ్మూలంలో పేర్కొన్నారు , తను ఆ తర్వాత సంతకం చేసానని , భయ్యాలాల్ సంతకం కూడా అక్కడ వుండాలని , బద్దులాల్ మరియు దీప్ చంద్ లు వారిలో వారు గొడవ పడ్డారని చెప్తూ కులై మునిమ్ బహితో వచ్చాదనియు, దానికి ఆయన దేవుని వైపు చేయి చూపిస్తూ తాను బ్రతికుండగా దానికి ఆయన దేవుని వైపు చేయిచూపిస్తూ తాను అందువలన తనిఖీ చేసుకోలదనియు లేక ఖాతా గురించి వివరంగా చెప్పలేదనియు , దానిపై భయ్యాలాల్ ను సంతకం చేయమని అడుగగా తాను సంతకం చేసానని సమాధానమిచ్చేను. సాక్ష్య చేయటానికి వెళ్ళి తన సంతకాన్ని భయ్యాలాల్ వివరించాల్సివుంది , కానీ కేసులో సాక్ష్యామివ్వలేదు , అలా ఎందుకు చెయ్యలేదో వివరణ లేదు . అందువలన, అంగీకారము (ఎక్వాలెడ్డ్ మెంట్) పై సంతకం చేసినప్పుడు భయ్యాలాల్ లేదని భావించాలను, మిస్టర్ బింక్రా చేసిన వాదనను సమర్థించలేము.

కులాయి ప్రసాద్ , మునిం మరియు ఇతర ఇద్దరు మునిమ్లు రామ్ ప్రసాద్ మరియు పురన్ లాల్ వాంగ్మూలాల ద్వారా ప్రతివాదులు తమ వాదనను సమర్థించుకునే ప్రయత్నం చేశారు. కులాయి ప్రసాద్ సంబంధించినంత వరకు అతను వాదుల సేవలో వున్నారు మరియు 31 మార్చి 1950 న వాది భద్రుకాలాల్ చే తొలగించ బడ్డాడు. తొలగించబడిన మరియు అసంతృప్తి తో వున్న ఉద్యోగి వాంగ్మూలపై ఎక్కువ ఆధారపడలేము. ఏ ఖాతా లెక్కలు హీరాలాల్ చే అర్థం చేసుకోబడలేదు మరియు ప్రమాణలువై దీప్ చంద్ , తను బ్రతికుండగా ఏ ఇబ్బంది పెట్టనని నమ్మకం కల్పించాడు మరియు హీరాలాల్ ను సంతకం చేయమని కోరాడు మరియు భయ్యాలాల్ వేరు తేదీ పై సంతకం చేశాడు. ఈ సాక్ష్యము స్వభావ రీత్యా పక్ష పాతము మరియు దానిపై నమ్మకం ఉండలేదు.

భోదన్ సంవత్ 2006 నుండి ఖాతా లెక్కలను తాను తనిఖీ చేయి లేదనియు మరియు

సమఖ్యంలో హీరాలాల్ సంతకం చేయలేదనియు , రామ్ ప్రసాద్ పెర్కున్నాడు. క్రాస్ పరీక్షలో

కక్షిదారుల మద్య పరస్పర లావా దేవీలున్నాయని అతను ఒప్పుకున్నాడు మరియు ఖాతా లెక్కలు

అయిన తర్వాత హీరాలాల్ సంతకం చేసి ఉండవచ్చని భోదన్ సంవత్ 2006 న ఏం జరిగింది

తెలియదని అతను నటించాడు.

పురన్ లాల్ కు సంబంధించి , ఖాతా లెక్కలు చూసిన తర్వాత మరియు పరస్పర చర్యల తర్వాత

డీప్ చందో కోరిన తర్వాత ఎగ్జిబిట్ -1 వ్రాయబడిందనియు అతను పెర్కున్నాడు , తనతో వున్న

వాంగ్మూలం ఆధారంగా, దీప్ చంద్ చే లెక్కలు చెప్పివుండవచ్చు, ఏ లెక్కలు వివరించబడలేదు “దయ

చేసి నన్ను చూడు” అని హీరాలాల్ , దీప్ చంద్ కు చెప్పాడు , దానిపై దేవాలయం వైపు చేయి చూపిస్తూ

“నా జీవిత కాలంలో ఏ అన్యాయములు చేయనని” చెప్పినట్లుగా కూడా అతను ఇంక పెర్కున్నాడు.

“సంతకం చేయబడింది , భూర్ నాయక్ రఘునందన్ ప్రసాద్ బకలం హీరాలాల్” అను

పదములు మరియు “లెక్కలు సర్దు బాటు చేసిన తర్వాత రూ.34 ,000/-చెల్లించవల్సిన సరియన

సొమ్ము అని హీరాలాల్ సంతకం” అను పదాలు హీరాలాల్ చేతనే వ్రాయబడినవని క్రాస్ పరీక్షలో

అయిన ఒప్పుకున్నాడు. క్రాస్ – పరీక్షలో సాక్షి ఒక రసీదును సృష్టించి ఫోర్జరీ చేసినందుకు ఒక

సంవత్సరం జైలు శిక్ష విధిపబడిందనియు చెప్పబడింది. కాబట్టి ఈ కేసులో ఈ సాక్ష్యం వలన పెద్దగా

ఫలితలుండదు.

ఈ పరిస్థితులలో జిల్లా జడ్జి తప్పుడు దృక్కోణం నుండి , కేసు తీర్పు చెప్పడం కాకుండా ,

రికార్డులోని సాక్ష్యాన్ని సరిగా అవగాహన చేసుకోలేదని మేము సంతృప్తి చెందాము. కాబట్టి

జుడిసియల్ కమిషనరు తన నిర్ణయాన్ని మార్చు కోవడంలో పూర్తిగా సమర్థించబడ్డాడు మరియు 3వ

తేదీన సెప్టెంబర్ 1949 నా వాస్తవానికి మునీమ్ లు చేసిన ఖాతాలు సర్దుబాటు జరిగింది మరియు

ముఖ్యమైన వారు అంగీకరించారు మరియు బలవంతలు తప్పు నివేదిక లకాధి తప్పు. ఫిర్యాది

దావాను కేవలం బాద్యత యొక్క అంగీకార ప్రతిపదిక కొనసాగించలేమని అటువంటి

అంగీకారాలు, దావా కాలపరిమితిని మాత్రమే ఇస్తుంది కానీ ప్రస్తుత దావా వేయడానికి వ్యాజ్య కారణాన్ని ఇవ్వజాలదు. దావాలోని అర్హత లేని అంగీకారము , ఖాతా స్టేట్ మెంట్ క్రింద వ్రాయబడిన పద్దు, ప్రస్తుత దావా ని నిర్వహణ కు సరిపడు వ్యాజ్య కారణాలు ను ఇస్తుందని జుడీషియల్ కమిషనర్ అభిప్రాయ పడినారు. ఈ నిర్ణయానికి మినహాయింపు తీసుకోలేమని మేము అభిప్రాయపడము మణి రామ్ వర్సెస్ సేథ రూప్ చంద్ (1) లో షరతులు లేని అంగీకారం “చెల్లిస్తానని వాగ్దానం చేస్తుంది ఎందుకంటే దానికి వ్యతిరేకంగా ఏమి చెప్పకపోతే అతి సహజమైన అనుమతి.... ప్రతి నిజాయితీపరుడు చేయాలనుకునేది ఇదే. ఫతేహ్ చెంద్ వర్సెస్ గంగా సింగ్ కేసులో ఇదే అభిప్రాయము వ్యక్తమైనది. మగులు మోటాలు ఆధారంగా ఒక దావా సమర్థనీయమైనదని నిర్ధారించబడింది. కాంచన్ సింగ్ దులారామ్ వర్సె దయారామ్ అమృత్ లాల్ లో ఇలా అభిప్రాయము వ్యక్తం చెయ్యబడింది మరియు “మిగతా చెల్లించాల్సింది” ఖాతా సర్దు బాటు చేయబడింది మరియు “మిగతాదాని నుండి కొట్టి వేయబడిన అనే ఈ మూడు వ్యక్తికరణలు యొక్క భావము కక్షిదారులు ఖాతా లెక్కలను పరిశీలించారు అని వాడి యొక్క ఖాతా పుస్తకంలో ఖాతా స్టేట్మెంట్ను ప్రతివాది ఒప్పుకున్నాడు. తనది గా చేస్తూ దాని పై సంతకం చేశారు , లిమిటేషన్ యాక్ట్ , ఆర్టికల్ 64 లోని భాష ప్రకారం వారి మధ్య పెర్కూన్న ఖాతా లెక్క కు సమానము ప్రస్తుత కేసులో ఇదే జరిగింది. దావాకు ప్రతిపదికగావున్న ఒప్పందల(రసీదు) వాది యొక్క ఖాతా పుస్తకంలో చేయబడింది, దీనిలో ఇంతకు ముందు పరస్పర లావా దేవిలు మరియు పెర్కూన్న ఖాతా లెక్కలా అందువలన దావా స్పష్టంగా నిర్వహించాదగినది మరియు కేవలం ఈ ఒప్పందాల ఆధారంగా దావా లేదు.

అలహాబాద్ హైకోర్టు యొక్క గులాం మూర్తుజు వర్సెస్ ఫాసి హున్నీసా తీర్పు వైపున మిస్టర్ బింద్రా మా దృష్టిని తీసుకు వెళ్లారు , అందులో ఒప్పుడల అనునది దానిని చెల్లిస్తానని వాగ్దానంగా భావించిన దానిని దావాకు ఆధారంగా చేయలేము మరియు తాజా వ్యాజ్య కారణాన్ని ఇస్తుందని

వ్యవహరించలేము అని అభిప్రాయపడింది . ఈ తీర్పును మేము పరిశీలించాము మరియు ఇది మంచి
చట్టాన్ని నిర్దేశించలేదని మేలు సంతృప్తి చెందాము.

పైన పేర్కొన్న కారణాల వల్ల ఈ అప్పీలుకు యోగ్యతలు లేదు మరియు తదనుగుణంగా మేము
దానిని ఖర్చులతో తోసిపుచ్చుతున్నాము.

అప్పీల్ కొట్టివేయబడింది.
